

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

Προτάσεις ΣΕΒ, ΕΝΕΙΣΕΤ, ΣΜΕΧΑ επί του σχεδίου απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με τίτλο «Εξειδίκευση του συστήματος προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων ανά παράβαση που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 24 του ν. 4706/2020».

A. Γενικές παρατηρήσεις

Σε συνέχεια του από 28 Αυγούστου 2020 υπομνήματος προτάσεων του ΣΕΒ επί του αρχικού σχεδίου απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την εξειδίκευση του συστήματος προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων ανά παράβαση που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 24 του ν. 4706/2020, με ιδιαίτερη ικανοποίηση διαπιστώθηκε ότι αρκετές από τις διαλαμβανόμενες στο εν λόγω υπόμνημα προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά τη σύνταξη του αναμορφωμένου, νεότερου σχεδίου απόφασης.

Υπό το πρίσμα της πολύ καλής συνεργασίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ο ΣΕΒ, η ΕΝΕΙΣΕΤ και ο ΣΜΕΧΑ προτείνουν συγκεκριμένες νομοτεχνικές βελτιώσεις με τη μορφή διακριτών αλλαγών επί του νεότερου αυτού σχεδίου απόφασης, τις οποίες αιτιολογούν και αναπτύσσουν στο παρόν υπόμνημα.

Μεταξύ των βασικότερων εκ των προτεινόμενων αλλαγών περιλαμβάνεται η ρητή πρόβλεψη της διαδικασίας ελέγχου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και η θέσπιση διαδικασίας «επανόρθωσης» από την πλευρά των Παραβατών, για παραβάσεις χαμηλής σημαντικότητας ή χαμηλού βαθμού υπαιτιότητας, η οποία μπορεί να εξυπηρετηθεί στη βάση δύο διαφορετικών εναλλακτικών σεναρίων εξέλιξης της διαδικασίας που ακολουθείται μετά τον έλεγχο.

Για το λόγο αυτό, στο παρόν υπόμνημα επισυνάπτεται το σχέδιο απόφασης κυρώσεων εις διπλούν, ώστε να αποτυπωθούν με διακριτό τρόπο οι εναλλακτικά προτεινόμενες τροποποιήσεις στη βάση των δύο διαφορετικών αυτών σεναρίων.

Επιπλέον, προτείνεται ο προσδιορισμός και η διαβάθμιση της έννοιας της υπαιτιότητας στη βάση των εννοιών του ποινικού δικαίου «ελαφράς αμέλειας», «αμέλειας», «βαριάς αμέλειας» και «δόλου» προκειμένου να η διαπίστωση του βαθμού υπαιτιότητας να γίνεται με μεγαλύτερη ασφάλεια και με τις μικρότερες δυνατές αποκλίσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εταιρική διακυβέρνηση αποτελεί το μέσο για τη λειτουργία ελκυστικών κεφαλαιαγορών και αγορών με ξεκάθαρες, αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες για την προστασία των μετόχων και των επενδυτών, η αρτιότητα των κανόνων που ρυθμίζουν την τήρηση των κανόνων περί εταιρικής διακυβέρνησης είναι ύψιστης σπουδαιότητας και σημασίας.

Για το λόγο αυτό, η παρούσα πρωτοβουλία, υπό την προϋπόθεση ενσωμάτωσης σημειακών αλλά καιρίων βελτιώσεων, δύναται να αποτελέσει μια σημαντική τομή στη σχέση διοικούμενου και διοίκησης, επιτυγχάνοντας τη δημιουργία ασφάλειας δικαίου και αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

Β. Προτεινόμενες τροποποιήσεις

1. Ορισμοί

Στην παράγραφο II προτείνεται η προσθήκη νέων ορισμών και ο εμπλουτισμός των υφιστάμενων κατά τρόπο ώστε να καθίσταται σαφές το πεδίο εφαρμογής της σε ό,τι αφορά τους Παραβάτες, τις Παραβάσεις, τη διαδικασία που ενεργοποιείται για τη διαπίστωση παράβασης από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και τελικά την επιβολή κύρωσης με έκδοση σχετικής απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής.

Με τον τρόπο αυτό, εκτιμάται ότι θα εξαλειφθεί οποιαδήποτε πιθανότητα παρερμηνειών και σύγχυσης ενώ θα διασφαλιστεί η διαχρονικά ομοιόμορφη, αντικειμενική και χωρίς αποκλίσεις εφαρμογή του νέου πλαισίου κυρώσεων.

Ειδικότερα, ως προς τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που καταλαμβάνονται από το πεδίο εφαρμογής της απόφασης, προτείνεται η αντικατάσταση της ενδεικτικής αναφοράς των Παραβατών στο εδάφιο α, με εξαντλητική αναφορά των φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία εξάλλου αναφέρονται ρητά στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020 αλλά και κατωτέρω στο κείμενο της ίδιας της απόφασης.

Στο ίδιο εδάφιο, προτείνεται η επισύναψη, ως αναπόσπαστο Παράρτημα της απόφασης, αναλυτικού πίνακα εξαντλητικής απαρίθμησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το γράμμα του ν. 4706/2020, η παραβίαση των οποίων επιφέρει την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Με τον τρόπο αυτό, εκπληρώνεται η πρόβλεψη του άρθρου 24 του ν. 4706/2020 περί έκδοσης απόφασης για την «ανά παράβαση» εξειδίκευση του συστήματος προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων.

Στο εδάφιο β στην ίδια παράγραφο, προτείνεται η διαγραφή του άρθρου 21 ως μια εκ των παραβάσεων που επισείουν κύρωση στους μεταξύ των αναφερόμενων στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020 παραβάτες, καθώς η επιβεβαίωση στην έκθεση ελέγχου ότι η εταιρεία διαθέτει επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας με το προβλεπόμενο κατά το άρθρο 14 του νόμου 4706/2020 περιεχόμενο, συνιστά υποχρέωση του ορκωτού ελεγκτή, ο οποίος ωστόσο δεν αναφέρεται μεταξύ των παραβατών του άρθρου 24 του νόμου.

Στο εδάφιο δ, προτείνεται να εισαχθεί ρητά η περιγραφή της ακολουθούμενης κατά τη διενέργεια ελέγχου διαδικασίας η οποία δεν προβλέπεται στον υφιστάμενο ν. 3016/2002 αλλά ούτε και στον νέο ν. 4706/2020 όπως αντίθετα συμβαίνει με την περίπτωση των άρθρων 59-70 και 80-81 του ν. 3606/2007 «Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων και άλλες διατάξεις» και ταυτόχρονα η συγκεκριμένη διαδικασία δε φαίνεται να προκύπτει από δευτερεύουσα νομοθεσία όπως ενδεικτικά θα μπορούσε να είναι ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής κεφαλαιαγοράς.

Εναλλακτικά, εφόσον η εισαγωγή της προτεινόμενης προσθήκης στην παρούσα απόφαση κριθεί αδόκιμη λόγω πιθανολογούμενης υπέρβασης της νομοθετικής

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

εξουσιοδότησης, προτείνεται η εισαγωγή της στον υπό έκδοση νέο κανονισμό λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών, όπως προβλέπεται ρητά στο άρθρο 80 περ. γ του ν. 4706/2020 αναφορικά με το χειρισμό των καταγγελιών, όπου προβλέπεται και η δυνατότητα επαναπροσδιορισμού, εξειδίκευσης ή επέκτασης των αρμοδιοτήτων των διοικητικών μονάδων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, που προκύπτουν από την τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας, καθώς και από την προσαρμογή της στην ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Στο ίδιο εδάφιο προτείνεται η επισύναψη της έκθεσης ελέγχου στο σώμα της απόφασης, κάτι το οποίο αποτελεί συνήθη πρακτική κατά τη θεσμοθέτηση πλαισίου κυρώσεων (βλ. Κανόνες ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ. ΦΕΚ Β' 2983/30-8-2017) ώστε η δεσμευτική ισχύς του παραρτήματος να επιτρέψει την απρόσκοπτη και άμεση εφαρμογή της απόφασης και να μην επιτρέπει αποκλίσεις. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί εφικτή η ενσωμάτωση του δεσμευτικού περιεχομένου της σε αυτοματοποιημένο ηλεκτρονικό σύστημα που θα μπορούσε να δημιουργηθεί προκειμένου να επιτρέψει την εύκολη ηλεκτρονική επεξεργασία από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς των ευρημάτων κατά το στάδιο του ελέγχου, κατά το στάδιο επιμέτρησης της κύρωσης, ειδικά σε ό,τι αφορά την επιμέτρηση παραγόντων που προσ αυξάνουν ή μειώνουν το ύψος του χρηματικού προστίμου (όπως η υποτροπή, η διαπίστωση τέλεσης περισσότερων παραβάσεων εντός του ίδιου ελέγχου κ.λπ) αλλά και σε περίπτωση που απαιτηθεί η ηλεκτρονική διαβίβαση στοιχείων και πληροφοριών προς ελεγκτικές αρχές άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών στο πλαίσιο συνεργασίας τους (όπως στο πλαίσιο του ν. 3606/2007 "Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις").

2. Επανάρθωση

Στο προτεινόμενο νέο στοιχείο ε με τίτλο «Επανάρθωση» και λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που έχει για την προσέλκυση επενδύσεων με υψηλό επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης η ύπαρξη μιας υψηλού επιπέδου πολιτικής συμμόρφωσης η αποτελεσματικότητα της οποίας δε θα εξαντλείται στον μονόδρομο «διαπίστωση παράβασης- άμεση επιβολή κύρωσης» αλλά θα στηρίζεται στη συνεκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, του τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης και τη διαπίστωση της ειλικρινούς πρόθεσης για θεραπεία της παράβασης από τον Παραβάτη¹, προτείνεται η θέσπιση μιας διαδικασίας επανάρθωσης από την πλευρά του Παραβάτη για παραβάσεις χαμηλής σημαντικότητας ή χαμηλού βαθμού υπαιτιότητας, δηλαδή ελαφράς αμέλειας, αμέλειας και βαριάς αμέλειας, όπως οι βαθμοί υπαιτιότητας προτείνεται κατωτέρω να αντικατασταθούν.

Ο προσδιορισμός του χρονικού σημείου εντός του οποίου μπορεί ο Παραβάτης να προβεί στην επανάρθωση καθώς και της διαδικασίας βάσει της οποίας μπορεί να το πράξει, αποτελεί συνάρτηση του εύρους που εκτιμάται ότι καταλαμβάνει η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 24 του ν. 4706/2020.

Ειδικότερα, εφόσον ήθελε θεωρηθεί ότι η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 24 του ν. 4706/2020 δεν περιορίζει τα είδη των κυρώσεων που δύνανται να επιβληθούν στο πλαίσιο του συστήματος επιμέτρησης και προσδιορισμού των κυρώσεων (δείτε

¹ Βλ. απόσπασμα παρέμβασης Σ. Χατζηγάκη, τέως ΥπΔικ στο [4ο Τριήμερο Συνέδριο για Δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς»](#) στο πλαίσιο της οποίας αναφέρει ότι «Ο ρόλος του Δικαίου τόσο ως πρόβλεψη όσο και ως παιδαγωγική ή καταστατική παρέμβαση είναι τεράστιος.»

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

συνημμένο αρχείο Γνωμοδότησης του τ. καθηγητή Νομικής Σχολής κ. Σπυρόπουλου), προτείνεται στο συνημμένο αρχείο με τίτλο «Αποφαση_Κυρωσεων_ΣΕΒ-ΕΝΕΙΣΕΤ-ΣΜΕΧΑ_εκδοχή 1_final», η επανόρθωση να επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το στάδιο έκδοσης απόφασης επιβολής κύρωσης εντός συγκεκριμένης προθεσμίας για την άσκησή της.

Εάν αντίθετα κριθεί ότι μια τέτοια πρόβλεψη υπερβαίνει την από το νόμο παρασχεθείσα εξουσιοδότηση, προτείνεται στο συνημμένο αρχείο με τίτλο «Αποφαση_Κυρωσεων_ΣΕΒ-ΕΝΕΙΣΕΤ-ΣΜΕΧΑ_εκδοχή 2_final» η διαδικασία επανόρθωσης να θεσπιστεί ως στάδιο που μεσολαβεί της διενέργειας ελέγχου και της πράξης έκδοσης Έκθεσης Ελέγχου στην οποία η επανορθωτική πράξη θα αναφερθεί ρητά προκειμένου στη συνέχεια να εκδοθεί εισήγηση από την αρμόδια Υπηρεσία προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, περί μη επιβολής κύρωσης.

Εναλλακτικά η συγκεκριμένη πρόταση, είτε κατά την 1^η είτε κατά τη 2^η εκδοχή της, θα μπορούσε να υιοθετηθεί αρχικά για μία αρχική-μεταβατική περίοδο ενός ή δύο ετών από τη θέση σε εφαρμογή της αποφάσεως.

3. Έννοια και διαβαθμίσεις υπαιτιότητας

Στην παράγραφο Α.4, αποσαφηνίζεται η έννοια της υπαιτιότητας ως η ευθύνη των Προσώπων για την από δόλο ή αμέλεια τέλεση της Παράβασης με ρητή πρόβλεψη ως προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με αδυναμία καταλογισμού της ευθύνης εφόσον δεν διαπιστώνεται πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και εφόσον αυτά αποδείξουν ότι κατέβαλαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία που δραστηριοποιείται σε παρόμοιες συνθήκες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 102 του ν. 4548/2018.

Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται μια περισσότερο σαφής κατεύθυνση αναφορικά με τα στοιχεία εκείνα βάσει των οποίων δύναται να στοιχειοθετηθεί η υπαιτιώς τελούμενη Παράβαση ενώ προβλέπεται ρητά ο αποκλεισμός της ευθύνης εφόσον διαπιστώνεται πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και τέλος, αξιοποιείται ο κανόνας της εύλογης επιχειρηματικής κρίσης που έχει ορθά εισαχθεί με το ν. 4548/2018.

Ομοίως, στην Παράγραφο Α.4.2 προτείνεται για την κατηγοριοποίηση των βαθμίδων υπαιτιότητας η χρήση των όρων ελαφρά αμέλεια, αμέλεια, βαριά αμέλεια και δόλος, οι οποίες παρόλο που συνιστούν δάνειο από άλλο κλάδο του δικαίου, εντούτοις έχουν ερμηνευθεί νομολογιακά και συνεπώς θα επιτρέψουν την, με ομοίομορφο και διαφανή τρόπο κατηγοριοποίηση των παραβάσεων.

4. Λοιπές Νομοτεχνικές βελτιώσεις

Στην παράγραφο Α1, εφόσον υιοθετηθεί ο πίνακας υποχρεώσεων, η αναφορά σε παραβατική συμπεριφορά η οποία συνιστά παράβαση περισσότερων διατάξεων της εταιρικής διακυβέρνησης παρέλκει.

Περαιτέρω, στην παράγραφο Α2 προτείνεται διαγραφή της φράσης «την επίδραση στην αγορά» λόγω ταυτολογίας με την φράση «επίπτωση στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς».

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

Η αναφορά σε «κατάχρηση εξουσίας της θέσης την οποία κατέχουν οι Παραβάτες» δημιουργεί σύγχυση, ειδικά σε συνδυασμό με την αναφορά σε «παράβαση των εφαρμοζόμενων πολιτικών και κωδίκων» και για το λόγο αυτό προτείνεται η χρήση της φράσης «παράβαση καθηκόντων» η οποία μπορεί να προσδιοριστεί περαιτέρω μέσω ενδεικτικής αναφοράς σε παρότρυνση άλλων προσώπων για διάπραξη παραβατικής συμπεριφοράς ή σε παραβάσεις εταιρικών πολιτικών και κωδίκων που προβλέπονται από το ν. 4706/2020 ώστε να αποκλειστεί η πιθανότητα επιβολής κύρωσης για παράβαση πολιτικών και κωδίκων η θέσπιση των οποίων έχει γίνει κατ' εφαρμογή άλλης νομοθεσίας.